

Voorbeeld

Ondernemingsplan Aankoop woning / bedrijfsontwikkeling

VOF De Boer
Meije 18
3474 KM Zegveld

N.B. De namen, feiten en resultaten in dit voorbeeldplan zijn verzonnen.

VOF De Boer
Meije 18
3474 KM Zegveld

Aarlanderveen,
5 juni 2014

Geachte heren en dames De Boer,

Ingevolge uw opdracht stelden wij dit ondernemingsplan op i.v.m. de 2e bedrijfswoning aan te kopen en uw bedrijf verder te ontwikkelen.

Dit rapport is opgesteld op basis van de door u verstrekte informatie.

Daarnaast is gebruik gemaakt van de door u gerealiseerde resultaten in het verleden.

De uitgangspunten voor dit ondernemingsplan zijn samen met u gekozen.

Waar nodig, is gebruik gemaakt van KWIN-veehouderij, brancheinformatie en informatie van externe deskundigen.

Bij de gekozen uitgangspunten (voortzetting huidige bedrijfsopzet) is de aankoop van de woning financieel niet haalbaar. Er ontstaat een liquiditeitstekort van € 7.500,- per jaar.

Om aankoop financieel verantwoord te maken zal het bedrijfsresultaat moeten toenemen.

Bij de gekozen uitgangspunten blijkt dat aankoop van 6 ha en omzetting van 10 ha in natuurland (via regeling particulier natuurbeheer) ca. € 2.000,- voordeel per jaar oplevert.

Omdat de aflossingsverplichting lager uitvalt is het liquiditeitsvoordeel ca. € 3.000,-.

Bij de gekozen uitgangspunten blijkt dat uitbreiding met 60 melkkoeien in combinatie met lagere inkomsten (€ 19.000,-) uit werk voor derden een financieel voordeel van ca. € 35.000,- per jaar oplevert.

Omdat de aflossingsverplichtingen hoger zijn, is het liquiditeitsvoordeel ca. € 15.000,-.

We vertrouwen erop u hiermede van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

K. de Jong
Adviseur Economie en Strategie
Zuideinde 18b
2445 AV Aarlanderveen
06-1755 2127

INHOUDSOPGAVE

pag.

1. AANLEIDING, DOELSTELLING, VISIE, STRATEGIE	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Doelstellingen bedrijf en ondernemers	4
1.3. Visie van de ondernemers	4
1.4. Strategie	4
1.5. Kernvragen	4
2. HUIDIGE SITUATIE	5
2.1. Gezinsituatie	5
2.2. Bedrijfssituatie en ondernemingsvorm	5
2.3. Grond en verkaveling	5
2.4. Gebouwen	5
2.5. Vergunningen	6
2.6. Productierechten	6
2.7. Sterke en zwakke punten	6
2.8. Kansen en bedreigingen	6
2.9. Historische bedrijfsresultaten	6
3. BEDRIJFSPLANNEN	7
3.1. Uitgangspunten meerjarenbegroting	7
3.2. Bedrijfsresultaat 2013	7
3.3. Prognose bedrijfsresultaat 2014	7
3.4. Plan 1: Voortzetting huidige exploitatie; aankoop woning	8
3.5. Plan 2: Plan 1 + groei 60 melkkoeien	8
3.6. Plan 3: Plan 2 + omzetting in natuurland	9
4. BEANTWOORDING KERNVRAGEN	10
5. CONCLUSIES EN ADVIES	11
5.1. Conclusies	11
5.2. Advies	11
6. BIJLAGEN	
bijlage 1: historische resultaten	12
bijlage 2: historie loonwerk	13
bijlage 3: historie werk voor derden	14
bijlage 4: investeringsplan	15
bijlage 5: financieringsplan	16
bijlage 6: uitgangspunten exploitatie	17
bijlage 7: bedrijfsresultaten	18
bijlage 8: gevoeligheidsanalyse	19
bijlage 9: samenvatting meerjarenoverzicht	20
bijlage 10: meerjarenprognose plan 1	21
bijlage 11: meerjarenprognose plan 2	22
bijlage 12: meerjarenprognose plan 3	23

1. AANLEIDING, DOELSTELLING, VISIE, STRATEGIE

1.1. Aanleiding

U ziet kansen om 6,5 ha grond van BBL aan te kunnen kopen en gronden via de regeling particulier natuurbeheer om te zetten in natuurgrond. U wilt bekijken wat de mogelijkheden zijn.

De woning van de burens die op 25 meter afstand staat van de melkveestal komt te koop. U wilt, om problemen te voorkomen, deze woning aankopen.

1.2. Doelstellingen bedrijf en ondernemers

Jan

Voldoende inkomen kunnen behalen met [toekomstige] onderneming.

Bedrijf overnemen in de toekomst.

Kees en Yvonne (ouders)

Plezier werken door veelzijdigheid van werkzaamheden

Geen vreemd personeel.

Bedrijf in de toekomst kunnen overdragen aan Jan.

Voldoende tijd voor ontspanning en gezin.

Voldoende inkomen voor privé-uitgaven / vakantie.

Opknappen/realiseren van de woning.

Voldoen aan wet- en regelgeving.

Gezamenlijk ondernemen.

1.3. Visie van de ondernemers

Koeien in de wei draagt bij aan een beter imago van de sector en daarmee aan een beter perspectief van het bedrijf.

Uitbreiding van grond is wenselijk om het bedrijf in balans te houden en minder afhankelijk te zijn van voeraankopen en of mestafzet.

Een gezonde veestapel is de basis voor rendement.

De melkprijs zal op een redelijk niveau blijven door wereldwijde toename van de vraag naar consumptieartikelen.

Vleesprijzen hebben niet veel effect op het uiteindelijke bedrijfsresultaat.

Stijgende prijzen voor melk gaan hand in hand met prijzen voor voer.

Een hogere arbeidsproductiviteit [meer melk per v.a.k.] is noodzakelijk om stijgende prijzen [inflatie] te compenseren. Dit is te bereiken door bedrijfsuitbreiding.

1.4. Strategie

Aankoop 2e bedrijfswoning

Melkvee uitbreiden, minder buiten het bedrijf werken.

Grond aankopen en omzetten in natuurbestemming.

1.5. Kernvragen

1. Is aankoop van 6 ha i.c.m. omzetting van 10 ha in natuurland interessant?
2. Is uitbreiding met 60 melkkoeien i.c.m. minder werken buiten het bedrijf financieel haalbaar?
3. Is de aankoop van buurmans woning financieel haalbaar en verantwoord?

2. HUIDIGE SITUATIE

2.1. Gezinsituatie

J.J. (Jan) de Boer (geboren op 4 februari 1972, is op huwelijkse voorwaarden getrouwd met Maartje van Groningen (geboren op 11 juni 1973).

Samen hebben Jan en Maartje 1 dochter van 1 jaar oud. Op dit moment woont u in een huurhuis op 2 km afstand van het bedrijf.

K. [Kees] de Boer, geboren op 18-02-1958, is in gemeenschap van goederen gehuwd met Y.M.A. [Yvonne] van der Burg, geboren 14-02-1960.

Samen hebben jullie 4 kinderen [3 jongens en 1 meisje] in de leeftijd van 17 tot 26 jaar.

2.2. Bedrijfsituatie en ondernemingsvorm

De bedrijfsactiviteiten bestaan uit het voeren, verzorgen en melken van koeien en het verzorgen van gras- en maïsland. Daarnaast wordt werk verricht voor derden [verhuur eigen arbeid en voeren van rundvee en grasoogstwerkzaamheden bij collega's].

De ondernemingsvorm is een vennootschap onder firma.

De vennoten bestaan uit uzelf (Jan) en de ouders Kees en Yvonne.

De boekhouding wordt verzorgd door.....

Voor de bedrijfsfinanciering verleent het krediet.

2.3. Grond en verkaveling

De oppervlakte grond bestaat uit ruim 60 ha, waarvan 6,20 ha erf, wegen en sloten. Van de 54 ha [g.m.] is 32,70 ha eigendom en 21,76 ha met kortlopende pacht en of grondgebruikersverklaring.

De huiskavel omvat ca. 30 ha.

De grondsoort is overwegend veen.

Het bouwplan bestaat volledig uit grasland.

2.4. Gebouwen

Op de bedrijfslocatie bevinden zich een woning en meerdere bedrijfsgebouwen.

De "oude" boerderij is een typische Zuid-Hollandse boerderij met een woonhuis en aangebouwde grupstal. In de voormalige grupstal is een vergaderruimte en een werkplaats gesitueerd.

De voormalige hooiberg direct achter de huisstal wordt gebruikt als opslag voor hooi en stro en enkele werktuigen.

De 1 x 1 rijige ligboxenstal is gebouwd in 1979 en heeft een capaciteit van 70 ligboxen. De boxmaten zijn krap en de roosters zijn aan vervanging toe.

Onder de stal is een mestopslagcapaciteit beschikbaar van 500 m³.

De jongveestal is gebouwd in 2001 en biedt ruimte aan 60 dieren van 0 tot 24 maanden. Er is onder de jongveestal 800 m³ mestopslagcapaciteit aanwezig.

In 2013 is een nieuwe melkveestal in gebruik genomen.

In totaal is 2.500 m³ mestopslag aanwezig op het bedrijf.

Het ruwvoer wordt opgeslagen op 3 [met rubber verharde] kuilplaten van 45 x 8 m. Tevens is een sleufsilos van 18 m x 6 m x 1,20 m en een sleufsilos van 18 m x 5 m x 1,20 aanwezig.

De vaste mestopslag is 8 x 12 m. groot.

2.5. Vergunningen

Het bedrijf valt onder het besluit landbouw milieubeheer [Blm]. Bedrijven die onder het, in 2006 in werking getreden, 'Besluit landbouw milieubeheer' (Blm) vallen, hoeven geen milieuvergunning te hebben. Wel moeten deze bedrijven voldoen aan de voorwaarden uit het Blm en de voorschriften die hierin zijn opgenomen.

De dichtstbijzijnde burgerwoning staat op 25 m afstand en deze staat naast de oude ligboxenstal.

2.6. Productierechten

Het melkproductierecht (fabrieksquotum) 2014/'15 bedraagt 950.150 kg met een vetreferentie van 4,32 %.

Ammoniakrechten??????????????

2.7. Sterke en zwakke punten

Sterk

Gedrevenheid en inzet van de ondernemers.

Vakmanschap. [veel kennis opgedaan door deelname in studieclubs]

Brede blik en sociaal bewogen met zaken rondom het bedrijf [bestuurlijk actief].

Nieuwe melkveestal en melkinstallatie.

Neveninkomsten [werk voor derden]

Graslandexploitatie.

Verbeterpunten

Krachtvoerverbuik en -kosten.

Kosten van diergezondheidszorg, fokkerij en overige veekosten.

2.8. Kansen en bedreigingen

Kansen

Buren zonder opvolger betekent meer beschikbare grond in de toekomst.

Mogelijkheden voor particulier natuurbeheer op 5 tot 10 ha.

Potentiële opvolger.

Bedreigingen

Financiële positie [investeringsruimte].

Buurmans woning kan bedrijfsontwikkeling/-uitbreiding belemmeren.

2.9. Historische bedrijfsresultaten

In bijlage 1 zijn de bedrijfsresultaten van de afgelopen 5 jaar weergegeven.

3. BEDRIJFSPLANNEN

In dit hoofdstuk beschrijven we de plannen en de gekozen uitgangspunten voor de doorrekening van het bedrijfsresultaat.

In alle plannen wordt de aankoop van de woning begroot.

In plan 1 gaan we uit van een ongewijzigde voortzetting van de huidige situatie.

In plan 2 wordt de melkveestapel uitgebreid met 60 melkkoeien + bijbehorend jongvee.

Plan 3 is gelijk aan plan 2 maar met de aankoop van 6,5 ha grond en omzetting van 10 ha in natuurland.

3.1. Uitgangspunten meerjarenbegroting

Het rente % in de 1e vijf jaar bedraagt 2,53 %. Vanaf het 5 jaar berekenen we een rentetarief over de totale leningen van 5,00 %.

Vanaf 2015 begroten we een geleidelijke daling van de bedrijfstoelage tot € 390,- per ha in 2019. Daarna een daling van 5 % per jaar.

De prijzen voor melk, vlees en voer worden bepaald door de landelijke begrotingsnormen (KWIN), welke door banken worden gehanteerd bij de beoordeling van kredietaanvragen.

De kosten van:

- Water, electra en gas stijgen jaarlijks met 1 %.
- Onderhoud, verzekering en brandstof van werktuigen en inventaris stijgen jaarlijks met 1 %.
- Pacht en of huur stijgen jaarlijks met 1 %.
- Algemene kosten stijgen jaarlijks met 1 %.
- Gezinsuitgaven stijgen jaarlijks met 1 %.

3.2. Bedrijfsresultaat 2013

In dit jaar is de nieuwe melkveestapel in gebruik genomen. De resultaten zijn gebaseerd op de conceptjaarrekeningen zoals deze door de accountant zijn samengesteld.

Overige uitgangspunten:

- Alle opbrengsten en kosten zijn exclusief BTW
- De oppervlakte grasland bedraagt 52,32 ha [g.m.].
- Het melkproductierecht bedraagt: 950.150 kg met een vetreferentie van 4,32 %.
- Het gehuurde melkquotum bedraagt: 20.000 kg.
- De totale melkproductie bedraagt: 963.135 kg waarvan 7.525 kg voor prive en de kalveren.
- Het aantal melkkoeien is 114,0 en het aantal stuks jongvee 54,2 stuks.
- De melkproductie per koe is 8.323 kg per jaar met 4,40% vet en 3,55 % eiwit.
- De melkprijs voor 2013 is berekend op € 42,32 per 100 kg .
- De veekosten per koe zijn berekend op: € 401
- De kosten voor arbeid zijn berekend op € 1.875 op jaarbasis
- De loonwerkkosten zijn berekend op € 24.774 totaal.

3.3. Prognose bedrijfsresultaat 2014

U verwacht voor dit jaar een productie van ca. 960.000 kg melk.

De gewenste investeringen betreffen erfverharding en een vaste mestopslag (€ 50.000,-).

Ook wilt u buurmanse woning aankopen. We begroten hiervoor per 1-1-2015 een bedrag van € 290.000 k.k.. De overdrachtsbelasting bedraagt 2%.

Er zijn € 25.000,- begroot voor vervangingsinvesteringen, n.l. een trekker + strooiselbak (€ 15.000,-) en € 10.000,- voor onvoorziene vervangingen.

De verwachte kosten voor strooisel in 2014 zijn, € 1.130,- (reeds betaald) + € 9.000,- voor 4 maanden naar eind van dit jaar.

Dit jaar wordt er 500 ton snijmais aangekocht voor € 65,-/ton, € 7.500,- + € 4.900,-(aangekocht kuilgras en € 3.000 grasgewas. De voorraad zal dan gaan toenemen met ca. € 3.000,- (schatting).

De investeringen in 2014 worden betaald vanuit de rekening courant. In de prognose voor 2014 ontstaat een liquiditeitsafname van ca. € 10.000,-. Dit betekent dat de stand van de rekening courant aan het eind van 2014 op ca. -/- € 10.000,- zal staan.

Overige uitgangspunten:

- Alle opbrengsten en kosten zijn exclusief BTW
- De oppervlakte grasland bedraagt 52,32 ha.
- Het melkproductierecht bedraagt: 950.150 kg met een vetreferentie van 4,32 %.
- Het gehuurde melkquotum bedraagt: 20.000 kg.
- De totale melkproductie bedraagt: 963.126 kg waarvan 7.516 kg voor prive en de kalveren.
- Het aantal melkkoeien is 114,7 en het aantal stuks jongvee 57,3 stuks.
- De melkproductie per koe is 8.400 kg per jaar met 4,40% vet en 3,55 % eiwit.
- De melkprijs voor 2014 is begroot op € 38,32 per 100 kg .
- De veekosten per koe zijn begroot op: € 332
- De kosten voor arbeid zijn berekend op € 1.500 op jaarbasis
- De loonwerkkosten zijn berekend op € 23.211 totaal.

3.4. Plan 1: Voortzetting huidige exploitatie; aankoop woning

Naast de bedrijfslocatie staat een burgerwoning en deze komt te koop. De woning wordt aangekocht voor een prijs van € 290.000,- k.k.. Er is 2% overdrachtsbelasting verschuldigd.

Uw broer wil een lening verstrekken van € 200.000,- tegen een rentetarief van 2,00 %.

De woning zal worden verhuurd tegen een prijs van € 475,- per maand.

De strooiselkosten voor 2015 begroten we 1.300 kg rietstro per dag x 200 dagen x € 68,50 = € 17.700,- per jaar.

Overige uitgangspunten:

- Alle opbrengsten en kosten zijn exclusief BTW
- De oppervlakte grasland bedraagt 52,32 ha.
- Het melkproductierecht bedraagt: 950.150 kg met een vetreferentie van 4,32 %.
- Het gehuurde melkquotum bedraagt: 50.000 kg.
- De totale melkproductie bedraagt: 1.000.310 kg waarvan 7.708 kg voor prive en de kalveren.
- Het aantal melkkoeien is 119,0 en het aantal stuks jongvee 59,5 stuks.
- De melkproductie per koe is 8.400 kg per jaar met 4,40% vet en 3,55 % eiwit.
- De melkprijs voor 2015 is berekend op € 32,97 per 100 kg .
- De veekosten per koe zijn begroot op: € 332,-.
- De kosten voor arbeid zijn berekend op € 1.500 op jaarbasis
- De loonwerkkosten zijn berekend op € 21.964 totaal.
- De kosten voor mestafzet zijn berekend op € 5 per m3 rundveedrijfmest.

3.5. Plan 2: Plan 1 + groei 60 melkkoeien

Plan 2 is plan 1 + uitbreiding van de veestapel met 60 melkkoeien en 25 stuks jongvee.

Ook begroten we een vergroting van de ruwvoeropslag en renovatie/aanpassing van de oude ligboxenstal t.b.v. jongvee.

In het bedrijfsplan begroten we de uitbreiding van de veestapel op € 1.500,- per melkkoe en € 600,- per stuks jongvee. Dit betekent niet dat dit vee ook daadwerkelijk (geheel) zal worden aangekocht. Een flink deel zal zelf worden aangefokt. Omdat de opfok ook geld kost en of de omzet (minder verkopen) lager zal zijn, is dit bedrag wel nodig in de geldstroom.

Omdat de 1e 3 maanden de regeling superheffing van kracht is begroten we dat er voor die periode ca. 25.000 kg leasemelk nodig is.

Door de groei neemt de arbeidsbehoefte op het bedrijf toe. Hierdoor is er minder tijd over om geld buiten het bedrijf te verdienen. We gaan in de begroting uit van een halvering van de inkomsten uit werk voor derden.

Overige uitgangspunten:

- Alle opbrengsten en kosten zijn exclusief BTW
- De oppervlakte grasland bedraagt 52,32 ha.
- Het melkproductierecht bedraagt: 1.434.150 kg met een vetreferentie van 4,32 %.
- Het gehuurde melkquotum bedraagt: 100.000 kg.
- De totale melkproductie bedraagt: 1.532.869 kg waarvan 10.484 kg voor prive en de kalveren.
- Het aantal melkkoeien is 182,5 en het aantal stuks jongvee 91,2 stuks.
- De melkproductie per koe is 8.400 kg per jaar met 4,40% vet en 3,55 % eiwit.
- De melkprijs voor 2015 is berekend op € 32,97 per 100 kg .
- De veekosten per koe zijn begroot op: € 332,-.
- De kosten voor arbeid zijn berekend op € 5.000,- op jaarbasis
- De loonwerkkosten zijn berekend op € 20.959,- totaal.
- De kosten voor mestafzet zijn berekend op € 5 per m3 rundveedrijfmest.

3.6. Plan 3: Plan 2 + omzetting in natuurland

Dit plan is plan 2 met omzetting van landbouwgrond naar natuurland.

Van BBL wordt 6,5 ha grond aangekocht [€ 36.000,-/ha]. Vervolgens wordt deze grond met particulier natuurbeheer omgezet in een natuurbestemming. Tevens wordt 3,5 ha eigendomsgrond omgezet in natuurbestemming. Voor deze 10 ha wordt een compensatie ontvangen van 80% van € 36.000,- [in totaal: € 288.000,-]. De pacht van € 400,- per ha vervalt evenals de SAN-overeenkomst. Hiervoor komt de SN-vergoeding in de plaats. Uitgaande van een weidevogelstelling veronderstellen we dat de vergoeding uit SN ongeveer gelijk blijft en dat de kVem productie van de gronden ongeveer 1.000 kVem per ha per jaar daalt.

De waterschapslasten nemen toe (6,5 ha x € 75,-).

De plaatsingsruimte van de mest neemt af (10 ha x 80 kg N) met 800 kg N.

Hierdoor zal er meer mest afgevoerd moeten worden.

Overige uitgangspunten:

- Alle opbrengsten en kosten zijn exclusief BTW
- De oppervlakte grasland + natuurgasland bedraagt 52,32 ha.
- De oppervlakte natuurgasland bedraagt 10 ha.
- Het gehuurde melkquotum bedraagt: 25.000 kg.
- De totale melkproductie bedraagt: 1.532.869 kg waarvan 10.484 kg voor prive en de kalveren.

- Het aantal melkkoeien is 182,5 en het aantal stuks jongvee 91,2 stuks.
- De melkproductie per koe is 8.400 kg per jaar met 4,40% vet en 3,55 % eiwit.
- De melkprijs voor 2015 is berekend op € 32,97 per 100 kg .
- De veekosten per koe zijn begroot op: € 332
- De kosten voor arbeid zijn berekend op € 5.000 op jaarbasis
- De loonwerkkosten zijn berekend op € 20.387 totaal.
- De kosten voor mestafzet zijn berekend op € 5 per m3 rundveedrijfmest.

4. BEANTWOORDING KERNVRAGEN

1. Is aankoop van 6 ha i.c.m.omzetting van 10 ha in natuurland interessant?

Bij de gekozen uitgangspunten blijkt dat aankoop van 6 ha en omzetting van 10 ha in natuurland (via regeling particulier natuurbeheer) ca. € 2.000,- voordeel per jaar oplevert. Omdat de aflossingsverplichting lager uitvalt is het liquiditeitsvoordeel ca. € 3.000,-.

2. Is groei met 60 melkkoeien i.c.m. minder werken buiten het bedrijf financieel haalbaar?

Bij de gekozen uitgangspunten blijkt dat uitbreiding met 60 melkkoeien in combinatie met lagere inkomsten (€ 19.000,-) uit werk voor derden een financieel voordeel van ca. € 35.000,- per jaar oplevert.

Omdat de aflossingsverplichtingen hoger zijn, is het liquiditeitsvoordeel ca. € 15.000,-.

3. Is de aankoop van buurmans woning financieel haalbaar en verantwoord?

Bij de gekozen uitgangspunten (voortzetting huidige bedrijfsopzet) is de aankoop van de woning financieel niet haalbaar. Er ontstaat een liquiditeitstekort van € 7.500,- per jaar.

Om aankoop financieel verantwoord te maken zal het bedrijfsresultaat moeten toenemen.

5. CONCLUSIES EN ADVIES

5.1. Conclusies

De technische resultaten van het bedrijf zijn, gelet op alle verandering in de afgelopen jaren, goed. De nevenactiviteiten (loonwerk en werk voor derden) leveren een flinke en onmisbare financiële bijdrage aan het totaal resultaat.

Het aankopen van buurmans woning is om problemen met "lastige" burens te voorkomen noodzakelijk en past perfect in het plaatje. Jan en Maartje kunnen dan bij het bedrijf wonen.

Aankoop van de woning betekent meer rente en aflossingsverplichtingen. Bij de huidige uitgangspunten (plan 1) is het bedrijfsresultaat onvoldoende om deze lasten te dragen.

Uitbreiding van de melkproductie (plan 2) levert, bij de gekozen uitgangspunten extra inkomen op.

Het bedrijf wordt dan wel meer afhankelijk van voeraankopen (marktrisico) en renterisico (zie het Aankoop van grond in combinatie met omzetting naar natuurbestemming levert een klein financieel voordeel op. Het grote voordeel zit er in dat het de bedrijfscontinuïteit verbetert. De inkomsten uit grasland natuurbeheer (SNL-A) zijn namelijk onzekerder dan de vergoedingen uit SNL-N.

Daarnaast is de onzekerheid van grondgebruik (pacht) minder groot wanneer het aandeel grond in eigendom toeneemt.

5.2. Advies

Kies voor plan 2 (eventueel plan 3).

Bespreek de voorwaarden voor aankoop van de woning.

Onderzoek of en onder welke voorwaarden een familielening mogelijk is en of u dit zelf wilt.

Bespreek uw plannen met de bank.

Blijf u inzetten op zoveel mogelijk loonwerk (extra) en werk voor derden (Jan).

Breidt de veestapel uit vanuit de eigen aanfok (jaarlijkse groei).

Ruwvoeraankoop wordt een jaarlijkse uitdaging. Het jaarlijkse voeraanbod (hoeveelheid x prijs) wordt een belangrijk uitgangspunt voor de melkproductie op uw bedrijf.

Houdt in 2014 de groei in melkproductie nog zoveel mogelijk beperkt. Voor elke extra koe moet ruwvoer worden gekocht, mest worden afgezet en melkquotum geleased. Een extra melkkoe in dit laatste superheffingsjaar verlaagt het bedrijfsresultaat met ca . € 1.200,-.

Overweeg met de extra omzet van verkoop melkkoeien jongvee aan te kopen die vanaf 1 april 2015 gemolken kunnen worden.

BIJLAGE 1: HISTORISCHE RESULTATEN	2009		2010		2011		2012		2013		Gemiddeld	
Melkproductie totaal [kg]	650.000		690.500		720.461		797.242		948.809		761.402	
Oppervlakte gras en mais [ha]	54,45		51,49		49,96		55,30		52,32		52,70	
Melkkoeien	83,0		89,0		92,0		101,0		114,0		95,8	
Melkproductie per koe	7.831		7.758		7.831		7.893		8.323		7.927	
OPBRENGSTEN												
Melkopbrengst	168.838	26,0	230.044	33,3	271.474	37,7	285.001	35,7	401.553	42,3	271.382	35,6
O&A rundvee	23.892	3,7	20.357	2,9	23.054	3,2	29.817	3,7	32.606	3,4	25.945	3,4
Overig grondgebonden	18.179	2,8	15.790	2,3	12.100	1,7	14.879	1,9	8.664	0,9	13.922	1,8
Bedrijfstoeslag	20.921	3,2	22.432	3,2	19.604	2,7	18.872	2,4	28.493	3,0	22.064	2,9
Andere opbrengsten	4.963	0,8	3.613	0,5	7.336	1,0	4.196	0,5	5.825	0,6	5.187	0,7
Totaal opbrengsten	236.793	36,4	292.236	42,3	333.568	46,3	352.765	44,2	477.141	50,3	338.501	44,5
Krachtvoer	34.673	5,3	41.503	6,0	54.223	7,5	73.456	9,2	99.327	10,5	60.636	8,0
Ruwvoer	7.190	1,1	7.865	1,1	16.528	2,3	19.461	2,4	33.757	3,6	16.960	2,2
Meststoffen	2.745	0,4	1.773	0,3	2.477	0,3	6.261	0,8	4.037	0,4	3.459	0,5
Zaaizaad en bestrijdingsmidd.	234	0,0			896	0,1	2.147	0,3	2.277	0,2	1.111	0,1
Ov. directe kosten	29.512	4,5	29.104	4,2	29.857	4,1	28.437	3,6	45.977	4,8	32.577	4,3
Opfokkosten jongvee												
Mestafvoer			286	0,0	408	0,1					139	0,0
SALDO Opbr -/- dir kn	136.555	21,0	185.660	26,9	202.239	28,1	199.935	25,1	257.448	27,1	196.367	25,8
Arbeid	650	0,1	5.229	0,8			839	0,1	1.875	0,2	1.719	0,2
Werk door derden	16.823	2,6	19.350	2,8	19.283	2,7	34.862	4,4	24.774	2,6	23.018	3,0
Werktuigenkosten	27.751	4,3	33.804	4,9	41.372	5,7	20.653	2,6	23.098	2,4	29.336	3,9
Afschrijving werktuigen	16.193	2,5	18.622	2,7	30.189	4,2	14.544	1,8	32.571	3,4	22.424	2,9
Grond en gebouwen	18.941	2,9	13.850	2,0	8.893	1,2	10.658	1,3	10.916	1,2	12.652	1,7
Afschrijving gebouwen	15.243	2,3	14.854	2,2	13.927	1,9	10.838	1,4	27.744	2,9	16.521	2,2
Pacht/huur	12.905	2,0	11.946	1,7	9.476	1,3	9.699	1,2	10.932	1,2	10.992	1,4
Huur melkquotum			4.415	0,6	3.518	0,5	-7.698	-1,0	4.218	0,4	891	0,1
Afschrijving melkquotum	34.512	5,3	17.249	2,5	9.670	1,3	41.722	5,2	51.700	5,4	30.971	4,1
Water, electra, gas en telefoon	7.544	1,2	6.999	1,0	6.350	0,9	9.392	1,2	8.946	0,9	7.846	1,0
Algemene kosten	11.656	1,8	13.034	1,9	21.637	3,0	19.054	2,4	16.271	1,7	16.330	2,1
Totale kosten melkvee	236.572	36,4	239.883	34,7	268.704	37,3	294.325	36,9	398.420	42,0	287.581	37,8
Productieresultaat melkvee	221	0,0	52.353	7,6	64.864	9,0	58.440	7,3	78.721	8,3	50.920	6,7
Resultaat neventakken	40.624	6,2	44.040	6,4	47.156	6,5	38.821	4,9	49.980	5,3	44.124	5,8
Productieresultaat totaal bedrijf	40.845	6,3	96.393	14,0	112.020	15,5	97.261	12,2	128.701	13,6	95.044	12,5
Betaalde rente	31.941	4,9	20.391	3,0	22.867	3,2	27.675	3,5	49.631	5,2	30.501	4,0
Resultaat buiten exploitatie					799.867				-17.000		156.573	20,6
WINST	8.904	1,4	76.002	11,0	889.020	123,4	69.586	8,7	62.070	6,5	221.116	29,0
KASSTROOM	74.852	11,5	126.727	18,4	942.806	130,9	145.010	18,2	182.405	19,2	294.360	38,7
Bij: neveninkomsten					71	0,0	16	0,0	5.000	0,5	1.017	0,1
Af: gezinsuitgaven	39.229	6,0	46.334	6,7	38.864	5,4	47.665	6,0	60.753	6,4	46.569	6,1
privé belastingen			2.126	0,3	1.428	0,2	3.003	0,4			1.311	0,2
Reserveringscapaciteit	35.623	5,5	78.267	11,3	902.585	125,3	94.358	11,8	126.652	13,3	247.497	32,5
aflossingen	23.335	3,6	33.566	4,9	38.318	5,3			56.950	6,0	30.434	4,0
vervangings investeringen	23.698	3,6	13.097	1,9	16.911	2,3	42.626	5,3	53.432	5,6	29.953	3,9
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	-11.410	-1,8	31.604	4,6	847.356	117,6	51.732	6,5	16.270	1,7	187.110	24,6

BIJLAGE 2: HISTORIE LOONWERK	2012	2013	Gemiddeld
OPBRENGSTEN	48.641	55.785	52.213
.....			
.....			
.....			
Totale opbrengsten	48.641	55.785	52.213
Toegerekende kosten			
SALDO OPBRENGST -/- DIR.KOSTEN	48.641	55.785	52.213
Afschrijving werktuigen/inventaris	8.320	8.320	8.320
Onderhoud werktuigen/inventaris	16.000	24.960	20.480
Bewerkingskosten	24.320	33.280	28.800
Totale kosten	24.320	33.280	28.800
BEDRIJFSRESULTAAT LOONWERK	24.321	22.505	23.413
Berekende afschrijving	8.320	8.320	8.320
Liquiditeit	32.641	30.825	31.733

BIJLAGE 3: HISTORIE WERK VOOR DERDEN	2012	2013	Gemiddeld
OPBRENGSTEN	15.000	28.475	21.738
	<u>15.000</u>	<u>28.475</u>	<u>21.738</u>
	<u>15.000</u>	<u>28.475</u>	<u>21.738</u>
SALDO OPBRENGST -/- DIR.KOSTEN	15.000	28.475	21.738
Onderhoud werktuigen/inventaris	500	1.000	750
Bewerkingskosten	500	1.000	750
Totale kosten	500	1.000	750
BEDRIJFSRESULTAAT	14.500	27.475	20.988
Liquiditeit	14.500	27.475	20.988

BIJLAGE 4: INVESTERINGSPLAN	2014	Plan 1 [2015]	Plan 2 [2015]	Plan 3 [2015]
-----------------------------	------	---------------	---------------	---------------

INVESTERINGEN

Aankoop 2e bedrijfswoning (moeder)		290.000	290.000	290.000
Erfverharding/voeropslag/vaste mestopslag	50.000			
Uitbreiding veestapel (€ 1.500 /koe, € 600,-/st.jongvee)	3.000	8.000	122.000	122.000
Uitbreiding voeropslag			40.000	40.000
Verbouwing oude ligboxenstal tbv jongvee			10.000	10.000
Aankoop 6,5 ha grond [€ 36.000,-/ha].				234.000
Totaal investeringen	53.000	298.000	462.000	696.000

Notariskosten: Overdrachtsbelasting 2%		5.800	5.800	5.800
Notariskosten: Transport- en hypotheekakte		1.000	1.000	2.000
Totaal overdrachtskosten		6.800	6.800	7.800

AANVULLENDE KAPITAALSBEHOEFTE

Advies, administratie en begeleiding [extra]		2.500	2.500	2.500
Aanvullende kapitaalsbehoefte		2.500	2.500	2.500
Totale kapitaalsbehoefte	53.000	307.300	471.300	706.300

FINANCIERINGSPLAN

Totale kapitaalsbehoefte	53.000	307.300	471.300	706.300
---------------------------------	---------------	----------------	----------------	----------------

BESCHIKBARE LIQUIDE MIDDELEN

Beschikbaar uit liquide middelen	53.000			
Vergoeding omzetting 10 ha in natuurland				288.000
Totaal beschikbare liquide middelen	53.000			288.000

TE FINANCIEREN MET VREEMD VERMOGEN

Bij: hypotheekkosten en afronding		2.700	3.700	1.700
HOOFDSOM NIEUW KREDIET		310.000	475.000	420.000

BIJLAGE 5: FINANCIERINGSPLAN

<u>BEGROTE FINANCIERING PLAN 1 [2015]</u>	krediet bedrag	rente perc.	rentebedrag	jaarlijkse aflossing
<i>NIEUW KREDIET</i>				
Lening nieuw	110.000	4,00	4.327	3.667
Familielening	200.000	2,00	3.933	6.667
<i>BESTAAND KREDIET</i>				
Hypotheek bank	1.920.000	2,60	49.140	60.000
Familielening	50.000	2,50	1.250	
TOTAAL	<u>2.280.000</u>		<u>58.650</u>	<u>70.333</u>

Gem.stand rek.courant bestaand krediet [onder nul]

40.000

<u>BEGROTE FINANCIERING PLAN 2 [2015]</u>	krediet bedrag	rente perc.	rentebedrag	jaarlijkse aflossing
<i>NIEUW KREDIET</i>				
Lening nieuw	275.000	4,00	10.817	9.167
Familielening	200.000	2,00	3.933	6.667
<i>BESTAAND KREDIET</i>				
Hypotheek bank	1.920.000	2,60	49.140	60.000
Familielening	50.000	2,50	1.250	
TOTAAL	<u>2.445.000</u>		<u>65.140</u>	<u>75.833</u>

Gem.stand rek.courant bestaand krediet [onder nul]

40.000

<u>BEGROTE FINANCIERING PLAN 3 [2015]</u>	krediet bedrag	rente perc.	rentebedrag	jaarlijkse aflossing
<i>NIEUW KREDIET</i>				
Lening nieuw	220.000	4,00	8.653	7.333
Familielening	200.000	2,00	3.933	6.667
<i>BESTAAND KREDIET</i>				
Hypotheek bank	1.920.000	2,60	49.140	60.000
Familielening	50.000	2,50	1.250	
TOTAAL	<u>2.390.000</u>		<u>62.977</u>	<u>74.000</u>

Gem.stand rek.courant bestaand krediet [onder nul]

40.000

BIJLAGE 6: UITGANGSPUNTEN EXPLOITATIE		2013	2014	Plan 1 [2015]	Plan 2 [2015]	Plan 3 [2015]
<u>BEDRIJFSGEGEVENS</u>		Resultaat 2013	Prognose 2014	Voortzetting huidige exploitatie; aankoop woning	Plan 1 + groei 60 melkkoeien	Plan 2 + omzetting in natuurland
Melkquotum (kg)		970.150	970.150	1.000.150	1.534.150	1.534.150
Ref. vetgehalte (%)		4,32	4,32	4,32	4,32	4,32
Oppervlakte	Grasland	52,32	52,32	52,32	52,32	42,32
	Natuurgrasland					10,00
	<i>Totale oppervlakte [g.m.]</i>	<u>52,32</u>	<u>52,32</u>	<u>52,32</u>	<u>52,32</u>	<u>52,32</u>
	Erf wegen sloten	10,70	10,70	10,70	10,70	10,70
	<i>Totale oppervlakte [kadastrale maat]</i>	<u>63,02</u>	<u>63,02</u>	<u>63,02</u>	<u>63,02</u>	<u>63,02</u>
Melkquotum/ha [gras + voedergewas]		18.543	18.543	19.116	29.322	29.322
Aantal melkkoeien		114,0	114,7	119,0	182,5	182,5
	jongvee	54,2	57,3	59,5	91,2	91,2
	jongvee/10 mk	4,7	5,0	5,0	5,0	5,0
Kg melk/koe		8.323	8.400	8.400	8.400	8.400
Vet %		4,40	4,40	4,40	4,40	4,40
Eiwit %		3,55	3,55	3,55	3,55	3,55
Melkprijs per 100 kg [1e jaar]		42,32	38,32	32,97	32,97	32,97
Kg geproduceerde melk per jaar		948.809	963.126	1.000.000	1.532.868	1.532.868
Kg krachtvoer per koe incl. jongvee		2.029	2.032	2.032	2.025	2.028
Prijs per 100 kg krachtvoer [incl. dve]		36,18	30,00	24,50	24,50	24,50
Prijs ruwvoer [€/100 kVem]		14,50	17,00	17,00	17,00	17,00
Kg kunstmest-N/ha		75	75	75	75	75
Kg N/ha totaal [incl. mineralisatie]		236	236	235	221	214
Mestproductie rundvee [tonnen]		2.785	2.832	2.940	4.501	4.501
N-excretie melkkoeien [kg]		114	114	114	114	114
Bex voordeel (N)		10%	10%	10%	10%	10%
Afvoer mest [tonnen]		275	327	458	2.354	2.544
Mestafvoerkosten per ton		10		5	5	5
Aanschafwaarde Machines en Inventaris		457.500	457.500	457.500	457.500	457.500
<i>Productie en plaatsingsruimte mest</i>						
N-productie rundvee en schapen [kg N]		14.234	14.454	15.005	22.967	22.967
Oppervlakte cultuurgrond [ha]		52,32	52,32	52,32	52,32	42,32
Plaatsingsruimte + mestafzet natuurgrond						1.700
Plaatsingsruimte graasdiermest [250 N/ha]		13.080	13.080	13.080	13.080	10.580
<i>Saldo plaatsingsruimte graasdierenmest</i>		<u>1.154</u>	<u>1.374</u>	<u>1.925</u>	<u>9.887</u>	<u>10.687</u>
Ha's tekort voor mestplaatsing		4,62	5,50	7,70	39,55	42,75
<i>Af te voeren tonnen rundveedrijfmest</i>		<u>275</u>	<u>327</u>	<u>458</u>	<u>2.354</u>	<u>2.544</u>

BIJLAGE 7: BEDRIJFSRESULTATEN		2013		2014		Plan 1 [2015]		Plan 2 [2015]		Plan 3 [2015]	
		Resultaat 2013		Prognose 2014		Voortzetting huidige exploitatie; aankoop woning		Plan 1 + groei 60 melkkoeien		Plan 2 + omzetting in natuurland	
OPBRENGSTEN											
Melk	401.553	42,3	366.207	38,0	327.211	32,7	501.854	32,7	501.854	32,7	
Omzet en aanwas rundvee	32.606	3,4	33.415	3,5	34.695	3,5	53.182	3,5	53.182	3,5	
Natuurbeheer	8.664	0,9	9.000	0,9	9.000	0,9	9.000	0,6	9.000	0,6	
Bedrijfstoeslag	28.493	3,0	27.068	2,8	25.748	2,6	25.748	1,7	25.748	1,7	
Verhuur woning					5.700	0,6	5.700	0,4	5.700	0,4	
Overig	5.825	0,6	5.000	0,5	5.000	0,5	5.000	0,3	5.000	0,3	
NEVENTAKKEN											
LOONWERK	22.505	2,4	22.505	2,3	22.505	2,3	22.505	1,5	22.505	1,5	
WERK VOOR DERDEN	27.475	2,9	39.000	4,0	39.000	3,9	20.000	1,3	20.000	1,3	
TOTALE OPBRENGSTEN	527.121	55,6	502.196	52,1	468.859	46,9	642.990	41,9	642.990	41,9	
KOSTEN											
Krachtvoer	99.327	10,5	81.290	8,4	69.100	6,9	106.130	6,9	106.270	6,9	
Ruwvoer / weidegeld	33.757	3,6	45.290	4,7	49.390	4,9	102.270	6,7	103.970	6,8	
Meststoffen	4.040	0,4	4.320	0,4	4.320	0,4	4.320	0,3	4.320	0,3	
Zaaizaad en bestrijdingsmidd.	2.277	0,2	2.150	0,2	2.150	0,2	2.150	0,1	2.150	0,1	
Ov. directe kosten	45.980	4,8	34.640	3,6	39.540	4,0	60.610	4,0	60.610	4,0	
Mestafzet					2.290	0,2	11.770	0,8	12.720	0,8	
Saldo opbrengst-/- directe kosten	257.442	27,1	240.932	25,0	204.116	20,4	276.787	18,1	273.997	17,9	
Arbeid	1.875	0,2	1.500	0,2	1.500	0,2	5.000	0,3	5.000	0,3	
Werk door derden	24.774	2,6	23.211	2,4	21.964	2,2	20.959	1,4	20.387	1,3	
Werktuigen + autokosten	23.098	2,4	22.500	2,3	23.000	2,3	25.500	1,7	25.500	1,7	
Afschrijving werktuigen	32.571	3,4	27.000	2,8	27.000	2,7	27.000	1,8	27.000	1,8	
Grond en gebouwen	10.916	1,2	11.000	1,1	11.750	1,2	11.750	0,8	12.250	0,8	
Afschrijving gebouwen	27.744	2,9	28.000	2,9	28.000	2,8	30.000	2,0	30.000	2,0	
Pacht/huur	9.432	1,0	9.450	1,0	9.500	1,0	9.500	0,6	6.900	0,5	
Huur melkquotum	4.218	0,4	4.800	0,5	3.000	0,3	6.000	0,4	6.000	0,4	
Afschrijving melkquotum	51.700	5,4	51.700	5,4	12.925	1,3	12.925	0,8	12.925	0,8	
Water, electra, gas en telefoon	8.946	0,9	10.000	1,0	10.500	1,1	15.500	1,0	15.500	1,0	
Algemene kosten	16.271	1,7	16.000	1,7	16.000	1,6	18.500	1,2	18.500	1,2	
Te betalen rente	49.631	5,2	51.950	5,4	58.650	5,9	65.140	4,2	62.977	4,1	
TOTALE KOSTEN	446.557	47,1	424.801	44,1	390.579	39,1	535.024	34,9	532.979	34,8	
Resultaat buiten exploitatie	-17.000										
BEDRIJFSRESULTAAT [fiscaal]	63.564	6,7	77.395	8,0	78.280	7,8	107.966	7,0	110.011	7,2	
BRUTO OVERSCHOT	238.860	25,2	250.295	26,0	217.355	21,7	258.531	16,9	255.813	16,7	
VERMOGENSONTWIKKELING	7.811	0,8	11.095	1,2	11.630	1,2	30.766	2,0	32.111	2,1	
Afschrijvingen neventakken	8.320		8.320		8.320		8.320		8.320		
GELDSTROOM (EUR/JAAR)											
Totale inkomsten	518.441		510.516		477.179		651.310		651.310		
Totale uitgaven	334.542		318.101		322.654		465.099		463.054		
KASSTROOM	183.899	19,4	192.415	20,0	154.525	15,5	186.211	12,1	188.256	12,3	
Af: gezinsuitgaven	55.753		60.000		60.000		60.000		60.000		
privé belastingen			6.300		6.650		17.200		17.900		
RESERVERINGSCAPACITEIT	128.146	13,5	126.115	13,1	87.875	8,8	109.011	7,1	110.356	7,2	
Aflossingen	56.950		60.000		70.333		75.833		74.000		
Vervangingsinvesteringen	53.432		25.000		25.000		25.000		25.000		
Investeringen (rekening courant)			53.000								
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	17.764	1,9	-11.885	-1,2	-7.458	-0,7	8.177	0,5	11.356	0,7	

BIJLAGE 8: GEVOELIGHEIDSANALYSE

Het bedrijfsresultaat is gevoelig voor veranderingen in prijzen. Hieronder is deze gevoeligheid weergegeven in gehele bedragen. Het bedrag geeft de resultaatverandering.

Plan 1 Voortzetting huidige exploitatie; aankoop woning

Een hogere melkprijs van € 1,00 / 100 kg verhoogt het bedrijfsresultaat met:	10.000
Een lagere krachtvoerprijs van € 1,00 / 100 kg verhoogt het resultaat met:	2.736
Een lagere hypotheekrente van 0,1 % verhoogt het bedrijfsresultaat met:	2.227
Een hogere prijs van € 1,00 per m3 mestafzet, verlaagt het bedrijfsresultaat met:	458

Plan 2 Plan 1 + groei 60 melkkoeien

Een hogere melkprijs van € 1,00 / 100 kg verhoogt het bedrijfsresultaat met:	15.329
Een lagere krachtvoerprijs van € 1,00 / 100 kg verhoogt het resultaat met:	4.194
Een lagere hypotheekrente van 0,1 % verhoogt het bedrijfsresultaat met:	2.359
Een hogere prijs van € 1,00 per m3 mestafzet, verlaagt het bedrijfsresultaat met:	2.354

Plan 3 Plan 2 + omzetting in natuurland

Een hogere melkprijs van € 1,00 / 100 kg verhoogt het bedrijfsresultaat met:	15.329
Een lagere krachtvoerprijs van € 1,00 / 100 kg verhoogt het resultaat met:	4.194
Een lagere hypotheekrente van 0,1 % verhoogt het bedrijfsresultaat met:	2.302
Een hogere prijs van € 1,00 per m3 mestafzet, verlaagt het bedrijfsresultaat met:	2.544

BIJLAGE 9: SAMENVATTING MEERJARENVERZICHT

Plan 1	Voortzetting huidige exploitatie; aankoop woning	2015	2020	2025
Melkproductie totaal		1.000.000	1.000.000	1.000.000
Melkprijs per 100 kg		32,7	32,7	32,7
Opbrengst -/- directe kn per 100 kg melk		20,4	20,6	20,8
Bedrijfsresultaat		78.259	44.353	42.544
Bruto overschot per 100 kg melk		21,4	20,9	20,3
Vreemd vermogen		2.257.125	1.996.739	1.888.470
Vreemd vermogen per 1 kg melk		2,3	2,0	1,9
Kasstroom / 100 kg melk		15,5	10,8	10,6
Priveonttrekkingen, incl. belastingen		66.650	58.121	60.747
Inkomsten van buiten het bedrijf				
Reserveringscapaciteit /100 kg melk		8,8	5,0	4,5
Verplichte aflossingen		70.333	70.350	70.350
Liquiditeit		-7.458	-45.776	-50.224
Plan 2				
	Plan 1 + groei 60 melkkoeien	2015	2020	2025
Melkproductie totaal		1.532.868	1.532.868	1.532.868
Melkprijs per 100 kg		32,7	32,7	32,7
Opbrengst -/- directe kn/100 kg melk		18,1	18,2	18,4
Bedrijfsresultaat		107.986	84.964	94.451
Bruto overschot per 100 kg melk		16,5	16,5	16,2
Vreemd vermogen		2.400.989	2.001.822	1.705.302
Vreemd vermogen/kg melk		1,6	1,3	1,1
Kasstroom / 100 kg melk		12,2	9,8	10,4
Priveonttrekkingen, incl. belastingen		77.200	69.373	72.734
Inkomsten van buiten het bedrijf				
Reserveringscapaciteit /100 kg melk		7,1	5,3	5,7
Verplichte aflossingen		75.833	75.850	75.850
Liquiditeit		8.177	-19.918	-13.814
Plan 3				
	Plan 2 + omzetting in natuurland	2015	2020	2025
Melkproductie totaal		1.532.868	1.532.868	1.532.868
Melkprijs per 100 kg		32,7	32,7	32,7
Opbrengst -/- directe kn/100 kg melk		17,9	18,1	18,2
Bedrijfsresultaat		110.040	86.054	94.117
Bruto overschot per 100 kg melk		16,3	16,2	15,8
Vreemd vermogen		2.344.644	1.941.828	1.644.523
Vreemd vermogen/kg melk		1,5	1,3	1,1
Kasstroom / 100 kg melk		12,3	9,9	10,4
Priveonttrekkingen, incl. belastingen		77.900	69.745	72.605
Inkomsten van buiten het bedrijf				
Reserveringscapaciteit /100 kg melk		7,2	5,3	5,7
Verplichte aflossingen		74.000	74.000	74.000
Liquiditeit		11.356	-17.375	-12.167

